آنچه امروز شاهد اجرای آن هستیم به معنای جشنواره شعر فجر نیست؛ بلکه باید از آن با عنوان جشنواره کتاب سال شعر فجر یاد کنیم. هر قطعه شعر، استقلال هویتی دارد و واحد سنجش شعر، قطعه شعر است، نه کتاب. به گزارش «آرتنا»، محمود اکرامی فرافزود: انتخاب یک شاعر از کشور دیگر و با ملیتی غیر از ایران هم یکی از اقدامات در زمینه بین‌المللی شدن جشنواره است، چون معنای درست بین‌المللی شدن در جشنواره‌ها این است که مدیریت جشنواره هم بین‌المللی باشد.

واحد سنجش شعر، قطعه است
نه کتاب

گفت و گو

بیگی حبیب‌آبادی:

محدودشدن به بررسی کتاب‌ها، جشنواره را از اهداف بلند مدت دور می کند

بیگی حبیب‌آبادی می گوید: جشنواره شعر می تواند با گام‌های محکم و استوار راه خود را ادامه دهد؛ اما اگر بخواهد محدود شود به بررسی کتاب هایی که در این حوزه چاپ می شوند، بدیهی است که اهداف بلندمدتی که برای آن در نظر گرفته شده است، محقق نخواهد شد.

پرویز بیگی حبیب‌آبادی، شاعر، در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران پویا با اشاره به جشنواره شعر فجر و تغییراتی که در آن رخ داده است، گفت: معتقدم که این جشنواره در هر دوره باید وسیع‌تر و گسترده‌تر عمل کند و هر چه این شبکه گسترده‌تر شود، می تواند تأثیر گذارتر باشد. با این حال می دانیم که در اولین دوره این جشنواره، فقط به موضوع شعر و شعرهای رسیده پرداخته شد و همچنین دوستان این گونه برنامه‌ریزی کرده بودند که به تقدیر از شاعران معاصر بپردازند. بعد از آن جشنواره تنها به شعر کلاسیک، شعر کودک و نوجوان و شعر سپید محدود شد. زمانی که در دوره‌های پنجم و ششم دبیری جشنواره به من سپرده شد، موضوع پژوهش هم به این جشنواره افزوده شد. هدف ما این بود که تغییرات گام به گام انجام شود و به تازه‌تر شدن فضای جشنواره کمک کند.

وی درباره بررسی کتاب شعر به جای اشعار در جشنواره شعر فجر گفت: شعر در حال حاضر تنها مختص به قالب‌ها، موضوع‌ها و کتاب نیست و شعر در موضوع پژوهش، شعر در موضوع مجموعه‌های شعر، کتاب‌های شعر و روند مهندسی و طراحی و ویرایش و طراحی جلد آنها و ... همه باید مد نظر جشنواره باشد. همچنین باید ناشرانی که حضور جدی‌تری در حوزه شعر دارند، در این جشنواره معرفی و تشویق شوند، شعر ترجمه و آمده از آن سوی مرزها هم قابل تأمل است و بر این اساس می توان فصلی را برای این موضوع در جشنواره اختصاص داد.

■ **جشنواره باید همه موضوعاتی را که حول و حوش شعر رخ می‌دهد، بررسی کند**

بیگی تصریح کرد: همچنین می توان فصلی را به شعر فارسی که به دیگر زبان‌ها ترجمه می شود اختصاص داد. به نظرم جای این موارد در جشنواره خالی است. یادمان هم باشد که ما جایزه کتاب سال را داریم که بخشی از کار جشنواره در آن جایزه انجام می شود. از سوی دیگر ما شاعران مطرح و تأثیر گذاری داریم که تاکنون کتابی چاپ نکرده‌اند و به همین دلیل از گردونه جشنواره خارج می‌شوند. پس جشنواره باید همه موضوعاتی را که حول و حوش شعر رخ می دهد بررسی کند؛ حتی مجموعه‌های گردآوری شده را که هیچ گاه داوری نمی شوند؛ اما شاهد انتشار مجموعه‌های بسیار خوبی در این باره هستیم. برای این بحث زلزله بم را مثال می‌آورم؛ شاعران بعد از این زلزله اشعاری سرودند اما هیچ کدام در این زمینه کتاب مستقلی ندارند، در این میان برخی مجموعه‌ای را گردآوری کردند که سندی است از ارادت شاعران به آنچه در کشورشان گذشته است و همدردی با مردم این سرزمین که تأکید می کنم همین عمل گردآوری کار سهل و آسانی نیست. پس معتقدم که کتاب‌های گردآوری شده درباره یک موضوع هم باید بررسی شود.

وی با انتقاد از بررسی کتاب به جای شعر در جشنواره گفت: در شهر کاشان، شاعر توانمندی به نام آقای حداد کاشانی فعالیت می کند و اشعار بسیار نغزی در حوزه شعر قدمایی و نوقدمایی می سراید. اما این شاعر توانمند تاکنون کتابی منتشر نکرده است. ما اگر بخواهیم صرفاً در زمینه کتاب کار کنیم، بزرگانی مانند وی نادیده گرفته می شوند. همچنین شاعرانی هستند که تعلق خاطر به این سرزمین دارند و در خارج از کشور زندگی می کنند. آثار این شاعران هم باید در نظر گرفته شود، حتی اگر آثارشان در کشور دیگری چاپ شده باشد.

بیگی گفت: در ابتدا باید تأکید کنم که ما در هر دوره از جشنواره می‌توانیم به موضوعی بر بخوریم که در حوزه شعر از آن غفلت کرده‌ایم، اگر این موضوع بررسی شعرها هم در نظر گرفته شود، جشنواره شعر می‌تواند با گام‌های محکم و استوار راه خود را ادامه دهد؛ اما اگر بخواهد محدود شود به بررسی کتاب‌هایی که در این حوزه چاپ می‌شوند، بدیهی است که اهداف بلندمدتی که برایش در نظر گرفته شده است، محقق نخواهد شد.

وی تصریح کرد: تجلیل از کسانی که در حوزه شعر فعالیت گسترده‌ای داشته‌اند، تقدیر از پیشکسوتان، نقد و بررسی آثار یکی از شاعران اثرگذار تاریخ ادبیات فارسی توسط پژوهشگران و انتشار حاصل این نظرات در قالب کتاب یا مجموعه مقالات و مواردی از این دست در کنار موارد پیشینی که بیان شد، می‌تواند جشنواره را در برداشتن گام‌های بلند و مطمئن یاری برساند.

مهدی قزلی، دبیر اجرایی جشنواره شعر فجر:

خواستیم جشنواره از هیاهو و جنجال به دور باشد

اکرم محمدی- اتاق مدیر عامل بنیاد شعر و ادبیات داستانی ، در طبقه سوم ساختمانی قدیمی اما دنج و دلنشین است و بالکنی که با شیشه محصور شده است، حس خوبی دارد . کتابخانه ای پر از کتاب و میزی که سه ردیف کتاب روی آن چیده شده است و آن گونه که مهدی قزلی رئیس این بنیاد می گوید ، کتاب هایی است که قرار است بخواند اما هنوز فرصت آن فراهم نشده است.

قزلی نویسنده است اما چند سالی است که ریاست این بنیاد را برعهده گرفته و مهم‌تر از همه این که دبیر اجرایی جشنواره شعر فجر هم هست. جمعه آخرین روز داوری جشنواره شعر فجر بود و ما قرار برای گفت و گو داشتیم اگر چه دو روز قبل تمام جزئیات برگزاری جشنواره شعر فجر اعلام شده بود اما در این گفت و گو ، درباره مسائلی صحبت کردیم که در نشست جشنواره ، کمتر به آن توجه شده بود .

امسال برای نخستین بار بخش شعر افغانستان به جشنواره افزوده شد ، گویا قرار است این بخش ، به جشنواره اضافه شود و ادامه پیدا کند ، فکر نمی کنید که ممکن است آثار شاعران ایرانی ، تحت الشعاع قرار بگیرد؟

از این که بخش افغانستان ، بخشی از جشنواره شعر شود ، نه تنها نگران نیستیم بلکه بسیار خوشحال هم خواهیم شد؛ چون در دوره و زمانه ای که فشارهای سیاسی باعث شد تا گستره زبان فارسی از نزدیکی های دریای مدیترانه تا مرزهای سیاسی غرب کشور و از شبه قاره هند و بنگلادش تا کابل و در شمال از خجند، به این حد فعلی برسد، باید از زبان فارسی دفاع کنیم.

این که دست شعر افغانستان را به عنوان برادر بگیریم و ادبیات افغانستان را به عنوان کشوری که به ثبات رسیده است، در کنار خود داشته باشیم، خوب است. ما در موضوع فرهنگ به آن ها کمک می کنیم و بین آن ها و ما، فاصله ای وجود ندارد؛ وقتی کسی شعر فارسی گفت یعنی "ما" حتی اگر روس، آمریکایی و ژاپنی باشد. یعنی هر کسی که در زمینه زبان فارسی کار می کند. یعنی من ایرانی اورا "هموطن فارسی زبان" می دانم. مشکلی که وجود دارد، این است که آیا کتابی که در ایران منتشر می شود، در تاجیکستان و افغانستان هم دیده می شود یا برعکس؟ متاسفانه دسترسی ما بسیار محدود است و در مجموع حضور شاعران افغانستان در جشنواره شعر فجر، موجب نشده است که جای ایرانی ها تنگ شود.

چون واکنش هایی به انتخاب آقای کاظمی شده بود.

بله می دانم. دبیر جشنواره شعر فجر ، باید به فارسی مسلط باشد . خادم زبان فارسی باشد و عمرش را در این راه صرف کرده باشد و همه این ویژگی ها در مورد محمد کاظم کاظمی، صادق است . البته در میان افغانستانی ها هم ایشان دشمنان زیادی دارد که معتقدند به قدری در ایران زندگی کرده است که دیگر افغانستانی نیست و به یک ایرانی تبدیل شده است و هیچ یک از این حرف ها درست نیست. باید دید وزن کسانی که ایشان را تایید می کنند و تایید نمی کنند در چه حدی است . رهبر انقلاب ایشان را تایید کردند و ملیت ایشان را مدنظر قرار ندادند. وقتی رهبری به ایشان می گویند که می دانم چه کار می کنی، همین مسیر را ادامه بده و با این کار به زبان فارسی خدمت می کنی. آیا ملیت اثری دارد؟

از سه دوره پیش که جشنواره توسط بنیاد ادبیات داستانی برگزار شده، نحوه برگزاری آن تفاوت پیدا کرده است. در دوره های پیشین همه کارها توسط دبیر جشنواره انجام می شد اما الان دبیر ، سمت علمی دارد. در واقع دبیر جشنواره رئیس و سخنگوی هیئت علمی است. از سه سال پیش جشنواره ، طبق آیین نامه پیش می رود و این گونه نیست که با تغییر دبیر جشنواره همه چیز تغییر کند. شاید خدمات تغییر کند اما اصل مسیر تغییر نمی کند. ما برای جشنواره ، ریل گذاری کردیم و برنامه بر اساس این ریل گذاری به مقصد می رسد. ما امکانات را برای گسترش این مسیر فراهم می کنیم و در مورد بخش افغانستان ، پا را فراتر گذاشتیم. چون معتقدیم هر کسی که به زبان فارسی شعر می گوید، جشنواره شعر فجر جای خوبی برای اوست که می تواند ورود پیدا کند و خودرا محک بزند. امیدواریم که این بخش مثل جایزه جلال ، قرین توفیق باشد و تمایل داریم در ادامه به سراغ تاجیکستان و شبه قاره برویم.

بعد از افغانستان که بخش جدی جشنواره است، برنامه شما برای تاجیکستان و شاعران تاجیک چیست؟

متاسفانه مسائل غیر فرهنگی میان ایران و تاجیکستان رخ داد که باعث شد، طرفین به هم بدبین شوند و این بدبینی بیشتر از جانب سیاسیون تاجیک اتفاق افتاد و گسترش پیدا کرد. حتی ارزیابی فرهنگی ما در تاجیکستان، تعطیل شد. در واقع دچار مسائلی شده ایم که ارتباط فرهنگی ما را سخت کرده است. مشکل دیگر دستخط تاجیک هاست . مگر می خواهیم چه کار کنیم. ما فقط می خواهیم حافظ و سعدی بخوانیم.

اما تاجیک ها می گویند که در مدارس خط و زبان فارسی تدریس می شود.

بله، مصوبه قانونی برای آموزش خط فارسی در مدارس وجود دارد اما به علت کمبود منابع مالی و معلم و البته به دلیل این که علاقه ای به آموزش ندارند، خیلی مقید به اجرای این قانون نیستند. در برخی از مدارس تاجیکستان ، خط فارسی هم آموزش داده می شود اما همگانی نشده است. ما باید مشکل خط را حل کنیم و امیدوارم با رفع این مشکل روزی آثار خوب ایران، افغانستان و تاجیکستان در یک ظرف با هم مقایسه شوند.

در حال حاضر وضعیت شعر در کدام کشور فارسی زبان بهتر است؟

اگر بخواهم مقایسه ای داشته باشم، آثار ایرانی وضعیت بهتری دارند در حالی که کل آثار منتشر شده در افغانستان طی ده سال گذشته هزار اثر بوده است؛ در واقع به لحاظ کمی با آثار ایرانی قابل قیاس نیستند. به لحاظ گسترش شعر هم همین طور، با ما قابل قیاس نیستند. تاجیکستان هم به دلیل استفاده از خط سیریلیک ، با همزبانان خود، ارتباط مکتوب ندارد و در این میان شرایط ما ، باثبات تر بوده و باعث رشد و گسترش این زبان و شعر شده است و به همین دلیل باید ، روی مسائل مشترک مثل نوروز، تمرکز بیشتری داشته باشیم و از طریق این مسائل به هم نزدیک تر شویم.

جایزه جهانی شعر فارسی قرار است در حاشیه جشنواره شعر فجر برگزار شود یا به صورت مستقل؟

فعلا در حد یک ایده است. ابتدا شاعران باید وارد جشنواره شوند و کتاب هایشان دیده شود و به تدریج به جایی برسیم که آثار شاعران از کشورهای مختلف در یک جا سنجش و ارزیابی شود. باید به سمتی برویم که در کنار جشنواره شعر فجر، جایزه جهانی شعر فارسی را برپا کنیم.

پس جدا از شعر فجر برگزار می شود؟

هنوز ساز و کار این جایزه مشخص نیست. شاید در دل جشنواره شعر فجر باشد یا این که مستقل برگزار شود. آن چه به دنبالش هستیم این است که همه کسانی که در دنیا به زبان فارسی شعر می گویند ، بدانند که می توانند جایی خودشان را محک بزنند. در واقع فرصت و ظرفیتی ایجاد می شود تا تجربیاتشان را به اشتراک بگذارند و با هم تعامل داشته باشند و امیدوارم جشنواره شعر فجر این ظرفیت را فراهم کند.

راه اندازی این جایزه ، تلاش بسیاری را می طلبد.

بله؛ به همین دلیل شروع شکل گیری این جغرافیا، با افغانستان بود؛ چون جغرافیا ، کتابت و سخن گفتنشان هم فارسی است و شعر فارسی هم در آن جا رونق جدی دارد. البته سعی می کنیم کسانی را هم که به زبان فارسی شعر می گویند جذب کنیم که اغلب این افراد مهاجرانی هستند که در کشورهای مختلف زندگی می کنند اما زبان و شعر فارسی برایشان مهم است.

امسال میهمانان خارجی هم در جشنواره دارید و این فرصت مناسبی برای معرفی ظرفیت های ادبی است.

بله؛ ما از ظرفیت استان خراسان استفاده می کنیم. نیشابور ظرفیتی جدی در زمینه شعر دارد و متاسفم که از ظرفیت های فرهنگی نیشابور با وجود نزدیکی به مشهد استفاده نمی شود. در همه جای دنیا اگر شهر بزرگی وجود داشته باشد که در ۱۰۰ کیلومتری آن ، یک شهر گردشگری یا زیارتی باشد، مورد توجه مسافران قرار می گیرد اما آن طور که شنیده ام ، متوسط توقف مسافران در نیشابور فقط ۶ دقیقه است، نیشابوری که عطار و خیام و کمال الملک و امامزاده محروق دارد. گردشگرانی از برخی کشورهای خارجی می آیند تهران و بعد به مشهد و مستقیم به نیشابور می روند در حالی که ما خودمان نمی رویم. به اندازه ظرفیت های نیشابور، از آن استقبال نشده است و ما می خواهیم در جشنواره شعر فجر، از این ظرفیت ها استفاده کنیم.

کار دیگری که امسال انجام شده این است که برای اولین بار جشنواره را از تهران خارج کردیم و مراسم پایانی را در مشهد برگزار می کنیم. درواقع در این موقعیت، می خواهیم تا شهر های دیگر خودشان تمایل به برگزاری جشنواره را نشان دهند. چون شهر های زیادی داریم که این ظرفیت را دارند. البته در این میان متاسفانه برخی جشنواره شعر فجر را با جشنواره فیلم فجر مقایسه می کنند که این کار درستی نیست. هر چقدر در طول سال سر و صدا و جنجال درباره فیلم ها ایجاد می شود، به همان میزان هم جشنواره فیلم پر سر و صدا می شود اما در مورد شعر این گونه نیست و نباید این مطالبه را از جشنواره داشت. این مطالبه را باید از رسانه ها داشت و بیشتر از همه هم صداوسیما. درواقع صداوسیما باتوجه به ظرفیتی که دارد، کاری برای شعر انجام نمی دهد. رسانه های مکتوب تلاش خودرا می کنند. ضمن این که ما هم سعی کردیم تا هیاهو و جنجال را از جشنواره شعر فجر دور نگاه داریم. درواقع مواد مخدر ادبیات جنجال است. رسانه ها باید فشار بیاورند و از جامعه ادبی بخواهند که خودشان را بروز دهند.

وظیفه اهالی ادبیات چیست؟

ادبا برای این که از ظرفیت رسانه ها استفاده کنند، نباید دست به جنجال بزنند. البته این جنجال ها درباره افراد ، مسابقه ها و جشنواره ها وجود دارد در حالی که ما معتقدیم برای ترویج ادبیات و شعر و رسانه ای شدن نباید جنجال کرد. ادبیات برای رشد به آرامش نیاز دارد و این آرامش از طریق رسانه اتفاق می افتد. درواقع دغدغه ما شعر و شعرا هستند.

> کار دیگری که امسال انجام شده این است که برای اولین بار جشنواره را از تهران خارج کردیم و مراسم پایانی را در مشهد برگزار می کنیم. درواقع در این موقعیت، می خواهیم تا شهرهای دیگر خودشان تمایل به برگزاری جشنواره را نشان دهند. چون شهرهای زیادی داریم که این ظرفیت را دارند

گزارش

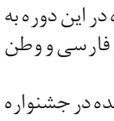

کاظمی: بخش افغانستان را من به جشنواره نیفزودم

نشست خبری یازدهمین دوره جشنواره شعر فجر در سالن اجتماعات اداره کل ارشاد خراسان رضوی برگزار شد. در این نشست محمد کاظم کاظمی، دبیر علمی جشنواره شعر فجر گفت : خوشبختانه امروز در بین همه کشورهای فارسی زبان، چالش های ادبی جای خود را به هم نظری فکری داده است و امیدواریم با اتفاق خوشایندی که همان اضافه شدن بخش ویژه به جشنواره شعر فجر است، شاهد انسجام بیشتری در شعر شاعران پارسی زبان باشیم. درباره بخش ویژه جشنواره شعر فجر می توان این گونه توضیح داد که در این بخش داوران به بررسی آثار شاعران دیگر کشورهای فارسی زبان می پردازند که بخش ویژه جشنواره شعر فجر امسال به شاعران افغانستان اختصاص یافته است و امیدواریم در راستای رسیدن به هدف اصلی این بخش که همان هم نظری فکری فارسی زبانان است، در سال های آینده شاهد حضور دیگر کشورهای فارسی زبان در این بخش باشیم.

درباره چرایی انتخاب کشور افغانستان به عنوان بخش ویژه این دوره از جشنواره باید گفت که در این دوره به دلیل قرابت زبانی و شباهت نوشتاری کشور افغانستان با ایران ،مجریان برگزاری یازدهمین دوره جشنواره شعر فجر، این کشور را به عنوان کشور حاضر در بخش ویژه این دوره معرفی کرده اند که در نهایت از بین کتاب های منتشر شده شاعران این کشور در سال گذشته ، حدود هزار کتاب به این جشنواره رسید . مجریان این جشنواره در این دوره به دور از محدودیت مرزها به دنبال شعر فارسی و وطن بزرگ فارسی هستند .

موضوع بعدی درباره تغییرات ایجاد شده در جشنواره شعر فجر ، تغییر مسیر داوری از داوری تک اثر به داوری کتاب است که این اتفاق از جشنواره نهم شروع شد و تا این جشنواره که یازدهمین دوره جشنواره شعر فجر است، ادامه یافته و داوران کتاب های این دوره، کتاب های منتشر شده در سال ۱۳۹۴ را بدون در نظر گرفتن شرایط سنی شاعران داوری کردند.

درباره بخش های جشنواره می توان گفت این جشنواره در چند بخش کودک و نوجوان ،بزرگسال و بخش ویژه برگزار می شود که در بخش بزرگسال این جشنواره هفت نامزد ،بخش نوجوان هفت نامزد و بخش ویژه پانزده نامزد حضور دارند .

نکته قابل تامل درباره آثار ارسالی به این دوره از جشنواره، ظهور شاعران مطرحی از بین نسل جوان است و خوشبختانه روز به روز میانگین سنی شاعران موفق پایین تر می آید و شاعران جوان تر به جرگه شاعران موفق کشور می پیوندند که این موضوع بسیار امیدوار کننده است. از نظر آماری هم شاهد رشد چشمگیری در تعداد شاعران مستعد هستیم و به اعتقاد بنده برخی از شاعران جوان حاضر در جشنواره شعر فجر امسال را می توان پدیده های شعر نامید. اما این نکته را نباید نادیده گرفت که با وجود پیشرفت شاعران جوان در صورت شعر و زیبایی های مختص به آن، هنوز شعر قدما و پیشکسوتان از نظر پشتوانه فکری و درونمایه پیشتاز است و شاعران جوان باید به این بخش نیز توجه ویژه تر داشته باشند و علاوه بر صورت شعر به درونمایه شعر نیز بپردازند.

خبر

معرفی نامزدهای بخش های بزرگسال و کودک جشنواره شعر فجر

دبیرخانه یازدهمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر، نامزدهای دو بخش شعر بزرگسال و شعر کودک و نوجوان این رویداد را معرفی کرد.

به گزارش ایرنا از بنیاد شعر و ادبیات داستانی ایرانیان، داوران بخش شعر بزرگسال جشنواره شعر فجر اسامی نامزدهای این بخش را به شرح زیر معرفی کردند:

- با جان اشیا / سیروس نوذری
- تاوان کلمات / عبدالجبار کاکایی
- در این اتاق‌ها / جواد مجابی
- عطر بیدار زمین / عمران صلاحی
- فواره‌ها / علیرضا سپاهی لایین
- کتاب تردید / عبدالحمید ضیایی
- ولی به این دیری / سمانه کهربابیان

بهمن ساکی شاعر و پژوهشگر، قربان ولیئی شاعر و مدرس دانشگاه، فریبا یوسفی شاعر و پژوهشگر، محمد کاظم کاظمی دبیر علمی جشنواره و اسماعیل امینی نماینده هیئت علمی جشنواره، داوران این بخش بودند.

بر اساس این گزارش، داوران بخش شعر کودک و نوجوان نیز نامزدهای این بخش را به شرح زیر معرفی کردند:

- آوازهای سیب‌زمینی / مهدی مرادی
- با فرفره‌ها به شادی باد بگرد / سروده بابک نیک طلب
- درخت‌ها برای توپرنده‌ها برای من / مهدیه نظری
- عروسک بازی، پیشی و گوشی و دوست بازیگوش از سری سنجاقک / پیوند فرهادی
- قِچ قِچ / طیبه شامانی
- وای اگر دُم داشتم / مریم هاشم‌پور
- یک راه کوتاه تا ماه / شاهین رهنما

داوران این بخش نیز محمدحسن حسینی (شاعر)، انسیه موسویان (شاعر)، سعیده موسوی‌زاده (شاعر)، محمد کاظم کاظمی (دبیر علمی جشنواره) و مصطفی رحماندوست (نماینده هیئت علمی جشنواره) بودند.

زیباترین سخنان مشاهیر
سخن بزرگان
در صفحه «همشهری سلام»

جدول سخت [شماره ۴۵]

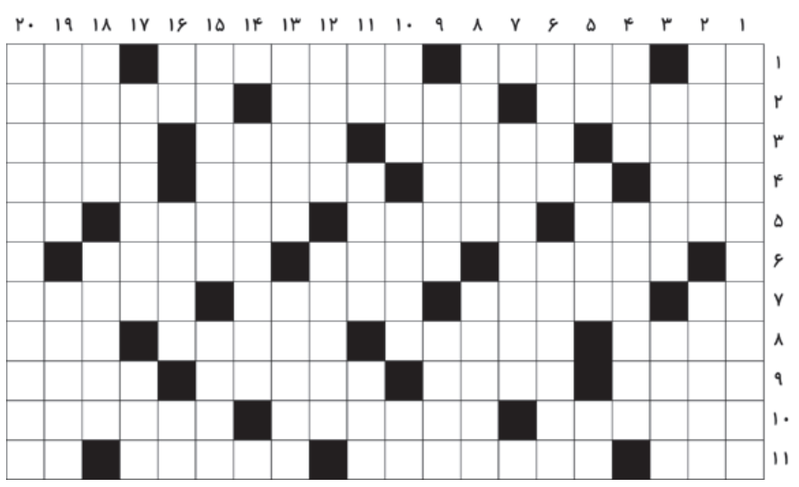

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی

۱ - شهر خرمای ایران - وابسته - شهری در برزیل - انبرک جراحی ۲ - عاری از میکروب های زنده - نوعی شیرینی - هم پیمان شدن چند گروه سیاسی ۳ - نوزاد حشره - خشکی مزاج - گدا - جریان متناوب برق ۴ - عدد پرطرفدار - اثری به قلم شاتوبریان فرانسوی - نوعی کلاه پوستی - سحر و جادو ۵ - آوردن - ترازنامه - میانجی گری - بخش انتهایی چیزی ۶ - پسر کوروش هخامنشی و برادر کمبوجیه - خورشید - خوشحال ۷ - آب شرعی - ریزه های چوب - نوعی الیاف مصنوعی - طریقه و روش ۸ - زیر سر گذاشته بخوابید - پی در پی - تحت فرمان - پرتابه جنگی ۹ - بسیار بخشنده - مصیبت و گرفتاری - مورد قبول - جهانگرد ۱۰ - ناحیه بدون درخت، هموار ، سرد و مرطوب - معادل فارسی قفل - رمانی نوشته فهیمه رحیمی، بانوی فقید ادبیات داستانی ۱۱ - از اندام تنفسی - لوزه سوم انسان - از صور فلکی نیمکره جنوبی آسمان - نشانه صفت تفضیلی.

عمودی

۱ - اثری از هنری جیمز، نویسنده آمریکایی ۲ - فاصله مکانی - از مقام های موسیقی قدیمی ایران ۳ - نظم دادن - آشیانه ۴ - شهری معروف در ترکمنستان - عالی ترین درجه نظامی در ارتش ایران ۵ - خط کش مهندسی - داخل - راهی که به آخر نمی رسد! ۶ - رابطه علت و معلولی میان دو چیز - آلبومی با آواز سالار عقیلی ۷ - عنوانی برای لوطی ها ۸ - پذیرفته شدن - شعر کوتاه ژاپنی ۹ - مقاله مفصل - پایتخت هند ۱۰ - زراعت - دردها - حرف دهن کجی ۱۱ - پوستین - از لبنیات - یاری و کمک ۱۲ - چندرئیس - برخورد ۱۳ - کوشش و فعالیت - محل تقاطع دو دیوار ۱۴ - بانوی شاعر پارسی گوی هند در قرن یازدهم ۱۵ - دریاچه ای در قزاقستان - علوفه فروش ۱۶ - حرف ندا - خوراک به دام انداختن جانوران - افزونی برنج پس از پخته شدن ۱۷ - نوعی نان قطور - حرف نوروزی ۱۸ - مأمور نظم و قانون - ترس غیرعقلانی ۱۹ - عالم ماده - ودیعه ۲۰ - کتاب حدیثی مشهور از آیت ا... شیخ عباس قمی.

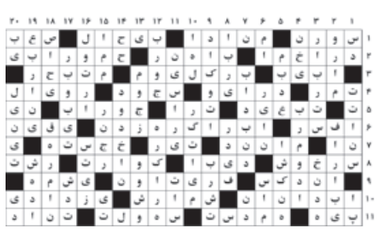

حل جدول شماره ۴۴

جدول [۶۷۸۸]

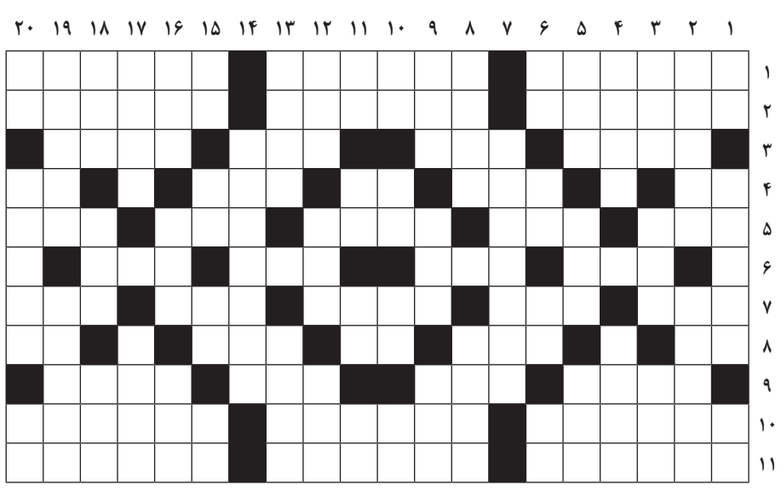

طراح جدول: امید موسوی

افقی

۱ - بزرگترین جنگل بارانی جهان - معلم ثانی - گردشگری ۲ - دخمه - ساکن قطب شمال - از سازهای زهی ۳ - ..... سخن از زبان ما می گویی - از اشکال هندسی - خراج و مالیات - حاذق ۴ - حرف فاصله - بشقاب بزرگ - مدافع فوتبالی - از مزه ها - بوی رطوبت ۵ - برچسب - سقف دهان - ضبط صوت قدیمی - کرکس - نقاره ۶ - نوعی یقه - فوری - شیر - فرمان ۷ - موی گردن شیر - جاده قطار - برنا - صمیمی - پارچه تبلیغاتی ۸ - حمار - خانه شعری - گل سرخ - نی باریک - اسب آذری ۹ - نشان ورزشی - نومید - اشاره به نزدیک - بازرگان ۱۰ - دارای مدرک فوق دیپلم - آبراهه ای بین اقیانوس آرام و اقیانوس اطلس - مرگ موش ۱۱ - رشته کوهی در افغانستان - سرزمین ها - عضو اداره ۱۳ - آهسته - غلاف شمشیر ۱۴ - راسته ای از پستانداران ۱۵ - درون - خاک صنعتی - فرمان هنری - دربست کارخانه ۱۶ - کاهگل - اهلی - دیوار بلند و محکم ۱۷ - جریان داشتن - زیان کار ۱۸ - رها و آزاد - اندوه - ذات و سرشت ۱۹ - سردار دلیر ایرانی - تروتازه ۲۰ - ضمیروزنی - گرفتاری - عدد مخصوص

عمودی

۱ - بنیان - سرگذشت پیشینیان - مخفف کوه ۲ - جانور بی مهره دریایی - آرزو ۳ - ناز و کرشمه - جرب - رنج ۴ - لولای پا - هدیه ۵ - بیماری مهلک - نابینا - از لوازم آرایش ۶ - عدد منفی - مادر لر - تیرپیکان دار - سایه ۷ - بام جهان ۸ - استانی در کشورمان - ضربه ای با نوک پنجه پا ۹ - شهرت - منگ - سالم ۱۰ - صریح - خشکی - جهت - آخرین توان ۱۱ - حرف ندا - ویتامین جدولی - طمع - حرکت اسب در شطرنج ۱۲ - سلاح ریختنی - اسباب منزل - بی سواد

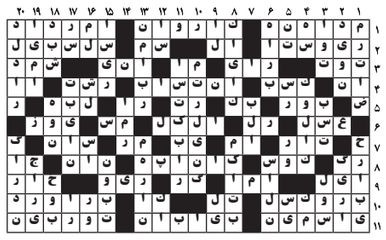

حل جدول شماره ۶۷۸۷

گروه صنعتی سایان
مشاور ، طراح و مجری :
- سالن های فلزی سوله
- اسکلت فلزی ساختمان های طبقاتی
- انواع جرثقیل سقفی
۰۹۵۲۸۲۱۴۳ م
Email: sayansteel@yahoo.com
تلفن : ۰۵۱_۳۳۴۴۳۳۳۳

بازار محله
ویژه نامه تبلیغاتی بازار مشهد
ضمیمه رایگان امروز روزنامه خراسان
ویژه منطقه سه :
سجاد، فرامرز عباسی، بولوار فردوسی، جانباز، خیام، فلسطین، کلاهدوز، راهنمایی، ملک آباد، شهید صادقی، دستغیب
ویژه منطقه چهار :
سعدآباد، احمدآباد، سناباد، دانشگاه، کوهسنگی، امیرکبیر، دکتر بهشتی، مدرس، سعدی، امام‌خمینی، نوفل لوشاتو
مشهد، بلوار سازمان آب، نبش شهید صادقی ۱۸، پلاک ۱۶۲
پذیرش آگهی در ویژه نامه : ۳۷۳۶۵۹۱۱
مدیریت: فیروز خسروانی ۰۹۱۵۱۱۱۸۰۰۰
۹۵۳۵۸۴۴۴ م